

**DET KONGELIGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT**

Havforskningsinstituttet

Deres ref

Vår ref
200900874

Dato
24.12.2009

Statsbudsjettet 2010 - tildelingsbrev til Havforskningsinstituttet

1. Stortingets budsjettvedtak.....	2
2. Styring og økonomisk gjennomføring.....	3
3. Langsiktige mål og strategier.....	4
4. Styringssignaler og prioriteringer 2010.....	4
5. Møter, rapportering og budsjettinnspill.....	17
6. Organisering og administrasjon.....	19
7. Fullmakter og forutsetninger for bevilgningene.....	21

1. STORTINGETS BUDSJETTVEDTAK

Vi viser til Stortingets budsjettvedtak av 9. 12. 2009, jf. Budsjett-innst. S. nr. 12 (2009–2010) fra Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen og Prop. 1 S (2009–2010) for Fiskeri- og kystdepartementet, og stiller følgende midler til disposisjon for Havforskningsinstituttet i 2010:

Kapittel og post	Beløp i kroner
Kap. 1020 Havforskningsinstituttet	
Post 01 Driftsutgifter	307 150 000
Post 21 Spesielle driftsutgifter	280 700 000
SUM, utgifter over kap. 1020	587 850 000
Kap. 1021 Drift av forskningsfartøyene	
Post 01 Driftsutgifter	126 170 000
Post 21 Spesielle driftsutgifter	55 730 000
SUM, utgifter over kap. 1021	181 900 000
SUM, utgifter over kap. 1020 og 1021	769 750 000
Kap. 4020 Havforskningsinstituttet	
Post 03 Oppdragsinntekter	280 700 000
Kap. 4021 Drift av forskningsfartøyene	
Post 01 Oppdragsinntekter	55 730 000
SUM, inntekter over kap. 4020 og 4021	336 430 000

Havforskningsinstituttet har i 2010 en samlet utgiftsramme på 769,75 mill. kroner og en inntektsramme på 336,43 mill. kroner.

Bevilgningen over kap. 1020 post 01 øker nominelt med 21 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2009. Posten er redusert med 3,425 mill. kroner i forbindelse med at Havforskningsinstituttet ikke lenger skal dekke husleieforpliktelser for Akvariet i Bergen (ingen realendring). Posten er styrket med 4 mill. kroner til oppfølging av Strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring, 8 mill. kroner til forskning på konsekvenser av klimaendringer, inkludert havforsuring, 9 mill. kroner til oppfølging av havressursloven og 2 mill. kroner til forskning på fjordøkologi.

Det bevilges 5,5 mill. kroner over kap. 1021 post 01 til videre detaljprosjektering og kvalitetssikring av et nytt isgående forskningsfartøy.

Til Havforskningsinstituttets orientering er det i 2010 bevilget 8 mill. kroner over kap. 1023 post 21 på Fiskeri- og kystdepartementets budsjett, som en engangsbevilgning. Bevilgningen skal benyttes til forvaltningsrettet forskning og overvåkning for å sikre gjennomføringen av regjeringens strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring. Midlene skal brukes til å oppnå målbare resultater til bruk for forvaltningen på kort sikt. Havforskningsinstituttet vil være en av flere aktører i et slikt arbeid, og departementet vil komme tilbake med en konkret bestilling. Det er også

bevilget 7 mill. kroner over budsjettet til Miljøverndepartementet knyttet til samme formål.

Det er som tidligere knyttet merinntektsfullmakt til kap. 1020 postene 01 og 21 mot kap. 4020 post 03 og til kap. 1021 postene 01 og 21 mot kap. 4021 post 01, jf. forslag til romertallsvedtak II i Prop. 1 S (2009-2010).

Det er også gitt fullmakt til å regne med alle ubrukte merinntekter ved beregning av sum som kan overføres på kap. 1020 post 01 og 21 og kap. 1021 post 01 og 21, jf. forslag til romertallsvedtak II, punkt 3 i Prop. 1 S (2009-2010).

Fiskeri- og kystdepartementet delegerer med dette disse fullmaktene til Havforskningsinstituttet.

2. STYRING OG ØKONOMISK GJENNOMFØRING

2.1 Styringssystem

Mål- og resultatstyring er det overordnede styringsprinsippet på og mellom alle nivåer i staten. Risikostyring er et ledelsesverktøy som skal bidra til en bedre mål- og resultatstyring og må forankes hos ledelsen og i etablerte styringsprosesser. Havforskningsinstituttet skal legge risikoanalyser til grunn for planleggingen av sin virksomhet og sine innspill til budsjettprosessen.

Det er behov for å se nærmere på Havforskningsinstituttets målstruktur, og de resultatindikatorer som skal ligge til grunn for instituttets vurdering av måloppnåelse i den årlige rapporteringen til departementet. I 2010 må derfor Havforskningsinstituttet bidra til å utvikle MRS-systemet i samarbeid med departementet med sikte på implementering i 2011.

I 2009 utarbeidet Havforskningsinstituttet et rammeverk for risikostyring og foretok en risikoanalyse av ett av virksomhetens mål. Risikostyringen må videreutvikles til å omfatte alle de sentrale målene for virksomheten i 2010. Innen 20. august skal Havforskningsinstituttet oversende departementet en risikoanalyse med planer om tiltak og oppfølging. Departementet vil anvende analysen som grunnlag for utforming av styringssignaler for 2011. Vi ber instituttet kontakte departementet for å foreta nødvendige avklaringer av nivå og struktur på rapporteringen. Status for instituttets arbeid med dette vil være et tema på etatsmøtet våren 2010.

2.2 Økonomistyring

Virksomheten skal styres innenfor rammen av det samlede utgiftsbudsjettet for 2010. Midlene skal disponeres i tråd med gjeldende regelverk for økonomiforvaltning i staten, herunder Hovedinstruks for økonomiforvaltningen ved Havforskningsinstituttet.

Dersom det i løpet av 2010 oppstår uforutsette hendelser som krever handling fra Havforskningsinstituttets side, må instituttet i første rekke foreta omprioriteringer og eventuelt nødvendige omdisponeringer innenfor egen ramme. Saker med store budsjettmessige konsekvenser må tas opp med Fiskeri- og kystdepartementet innen 1. mars 2010 eller 1. oktober 2010 (vi tar forbehold om justeringer av fristene). Eventuelle søknader må være grundig redegjort for og tas opp i egne brev til departementet.

3. LANGSIKTIGE MÅL OG STRATEGIER

Regjeringen har som mål at fiskeri- og kystpolitikken skal bidra til langsiktig miljømessig forsvarlig verdiskaping for hele samfunnet og samtidig bidra til rettferdig fordeling av ressursene. Havforskningsinstituttet skal bidra til å følge opp regjeringens strategier og langsiktige mål for fiskeri- og kystpolitikken. Prioriterte oppgaver i 2010 er nærmere konkretisert i kapittel fire i dette tildelingsbrevet. Under presenteres de av Fiskeri- og kystdepartementets langsiktige mål som er særlig relevante for Havforskningsinstituttets virksomhet.

Norge skal ha en internasjonal rolle som ivaretar våre interesser og ansvar som havnasjon og kyststat på en helhetlig måte.

Norge skal ha bærekraftige marine næringer med høyest mulig samlet verdiskaping, god lønnsomhet og internasjonal konkurransekraft i hele verdikjeden.

Norsk sjømat skal være trygg og kjent for kvalitet. Fangst, produksjon og produkter skal holde en høy standard med hensyn til miljø, folkehelse, fiskehelse og fiskevelferd.

Norge skal ha en internasjonalt ledende posisjon innen marin forskning og innovasjon.

Det skal rettes spesiell oppmerksomhet mot forvaltnings- og samfunnsrettede problemstillinger.

4. STYRINGSSIGNALER OG PRIORITERINGER 2010

Havforskningsinstituttets virksomhet i 2010 skal bygge på forutsetningene i Prop. 1 S (2009-2010) for Fiskeri- og kystdepartementet og dette tildelingsbrevet. Departementet tar forbehold om at Havforskningsinstituttet kan bli pålagt ytterligere oppgaver innenfor gjeldende budsjettammer. Dersom slike oppdrag medfører behov for omprioriteringer, ber vi instituttet ta dette opp med departementet.

Departementet ber om at følgende innsatsområder gis prioritet i 2010:

- Oppfølging av havressursloven, utvikling og implementering av økosystembasert ressursforvaltning
- Effekter av klimaendringene på ressurser og havmiljø, inkludert også effekter av forsurening
- Forvaltningsplanarbeidet: Ny forvaltningsplan Nordsjøen og revidering forvaltningsplan for Barentshavet.
- Bærekraftstrategien for havbruk: Lokaliseringskriterier, arealdisponeringer, effekter av rømming/overvåking rømming og håndtering av lakselusproblemet.
- Kystøkologi inkludert forskning på sel og kongekrabbe i et fjordøkologisk perspektiv.

Departementet ber om at instituttet i sin rapportering spesielt synliggjør hvordan de økte ressursene til disse satsingsområdene er benyttet og fulgt opp i 2010.

Havforskningsinstituttet overvåker og har lange tidsserier fra overvåking av ressurser og miljø i fjordene, langs kysten og i våre havområder. Det er viktig at instituttet viderefører og videreutvikler sine tidsserier. Instituttet må også i 2010 legge betydelig vekt på formidling av instituttets forsknings- og overvåkingsresultater til offentligheten. Det er også viktig at bredden i instituttets forskerkompetanse blir mer kjent slik at instituttets rolle i hav-, kyst-, havbruk- og klimasammenheng blir tydeligere i det offentlige rom, og slik at resultatene og kompetansen kommer allmennheten og relevante myndigheter til gode. Havforskningsinstituttet skal ha nær dialog med departementet, Fiskeridirektoratet og Mattilsynet om prioritering av konkrete forskningsoppgaver.

4.1 Samarbeidsrelasjoner og arbeidsdeling

Det er viktig at Havforskningsinstituttet utnytter den samlede norske kompetansen innen marin forskning og instituttet bes derfor om å videreutvikle samarbeidet spesielt med universitets- og høyskolemiljøene nasjonalt og ledende miljøer internasjonalt. Det må legges særlig vekt på utveksling av forskere og studenter.

Det forventes at Havforskningsinstituttet blir en aktiv samarbeidspartner i Senter for klima og miljø i Tromsø og at deler av rammen benyttes til relevante samarbeidsprosjekter.

Samarbeid mot Nord-Amerika og EU, blant annet gjennom deltakelse i 7. rammeprogram for forskning, skal ha prioritet i det internasjonale forskningssamarbeidet. Instituttet skal samarbeide med relevante institutt i EU-land.

Det er særlig viktig å videreføre og styrke det gode forskningssamarbeidet med Russland, spesielt når det gjelder bestandene i Nordøst-Atlanteren og i Barentshavet. Det skal vektlegges å utvikle og styrke samarbeidet med PINRO og VNIRO som

hovedsamarbeidspartnere. Utveksling av forskere og studenter mellom Norge og Russland må stimuleres. Det bør i størst mulig utstrekning søkes ekstern finansiering til dette.

Instituttet bes generelt arbeide for å videreutvikle det internasjonale samarbeidet knyttet til overvåking av våre viktigste havområder spesielt gjennom Det internasjonale råd for havforskning (ICES). Havforskningsinstituttet har et særlig ansvar for dette, som leder av overvåkingsgruppen for Barentshavet og Norskehavet. Det er viktig at havovervåkingen nytter internasjonalt anerkjente metoder og at Havforskningsinstituttet er aktivt med i standardisering og utvikling av nye metoder. Rådgivningen fra ICES forutsettes etter hvert å bli mer økosystembasert og ICES benyttes også i stor grad av blant annet OSPAR til å utrede og gi råd om marine miljøspørsmål. Det er derfor viktig at Havforskningsinstituttet deltar aktivt også i de relevante ekspertgruppene som diskuterer andre spørsmål enn rene fiskebestandsspørsmål.

Havforskningsinstituttet skal bistå i internasjonale havmiljøprosesser.

Havforskningsinstituttet skal bidra inn i arbeidet med OSPAR, herunder bidra aktivt i ferdigstillingen av OSPARs Quality Status Report (QSR 2010), arbeidet med marine verneområder, revisjon av OSPARs arbeidsstrategier og i andre relevante faglige forberedelser til OSPARs ministermøte i Bergen i september 2010.

Havforskningsinstituttet må påregne å bidra i forberedelser til CBDs vitenskaps- og partsmøter i 2010 innen feltene sårbare marine habitater og CBDs revisjon av det marine arbeidsprogrammet. Instituttet skal delta i og bidra til FAOs arbeid relatert til CITES. Det er viktig at Havforskningsinstituttet innhenter mandat på forhånd og rapporterer tilbake til Fiskeri- og kystdepartementet etter hvert møte.

Havforskningsinstituttet må i 2010 fortsette å reddykke sin rolle som forvaltningsrettet forsknings- og rådgivningsinstitutt. Havforskningsinstituttets forskning og forskningsoppdrag skal som hovedprinsipp ha et forvaltningsrettet formål, ikke næringsrettet. Havforskningsinstituttet må ikke påta seg oppdrag fra næringslivet på områder der de kommer i konkurranse med Nofima. Når instituttet eventuelt utfører oppdrag for næringslivet, må dette skje på en slik måte at instituttets tillit som kunnskapsleverandør for forvaltningen ikke blir svekket.

Departementet har trukket grenselinjer mellom de norske instituttene som skal gi kunnskapsbasert støtte til matforvaltningen. Det er viktig at det ikke bygges opp konkurrerende miljøer uten nettverk med hverandre. Denne spissingen av oppgaveporteføljen er gjort for å få mest mulig ut av budsjettene ved de ulike FoU-miljøene. En effektiv arbeidsdeling forutsetter gode samarbeidsrelasjoner. Havforskningsinstituttet må i 2010 utvikle videre samarbeidsrelasjonene til andre forvaltningsrettede forskningsinstitutter innenfor matområdet. Havforskningsinstituttet skal samarbeide med Mattilsynet for å sikre best mulig elektronisk samhandling med Mattilsynets datasystem.

Havforskningsinstituttet forutsettes å videreutvikle samarbeidet med de viktigste brukerne av den forvaltningsrettede forskningen, i første rekke Fiskeri- og kystdepartementet, Fiskeridirektoratet, Mattilsynet, fylkeskommunene, Statens forurensningstilsyn (Direktoratet for klima og miljø), Kystverket og evt. Direktoratet for naturforvaltning. Dette inkluderer effektive og egnede prosedyrer for distribusjon av relevante, kvalitetssikrede rapporter og publikasjoner fra instituttet til forvaltningen.

Havforskningsinstituttet bes også om å avklare grenseoppgang, arbeidsdeling og samarbeid mot andre forskningsinstitutter. Dette gjelder både der det foreligger samarbeidsavtale, og der det ennå ikke foreligger slik avtale.

4.2 Havområdene

Fiskeri- og kystdepartementet forventer at Havforskningsinstituttet innretter sin forskning, overvåking og rådgivning systematisk mot de viktige marine økosystemene i Barentshavet, Norskehavet, Nordsjøen/Skagerrak og kystsonen. Instituttets budsjett foreslås styrket med 9 mill. kroner til oppfølging av havressurslovens krav til forvaltning av viltlevende marine ressurser. Dette omfatter blant annet utvikling og operasjonalisering av "føre-var-tilnærmingen", bærekraftbegrepet og økosystembasert forvaltningsrådgivning.

Havforskningsinstituttet skal i samarbeid med Fiskeridirektoratet utarbeide et forslag til et system for regelmessig overvåking av arter som fanges kommersielt, eller som er lite utnyttet, men som ikke er underlagt årlige fangstreguleringer.

De påpekte endringer i Nordsjøen med rekrutteringssvikt i viktige fiskebestander skal gis spesiell oppmerksomhet. I denne sammenheng er det viktig at Havforskningsinstituttet utnytter mulighetene som ligger i aktivt internasjonalt samarbeid, spesielt gjennom deltakelse i arbeidsgruppene i ICES der Nordsjø-problematikken behandles.

Fiskebestandene og andre levende marine ressurser påvirkes av fisket på forskjellig vis. Det er viktig at Havforskningsinstituttet viderefører forskning og overvåking av fiskets påvirkning både på enkeltbestander og på omkringliggende miljø.

Havforskningsinstituttet skal arbeide videre med å utvikle fiskemetoder som er mer selektive og miljøvennlige enn dagens. Det er viktig at Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet samordner seg i arbeidet.

Påvirkning fra fiskeriene og havbruk på korallrev og andre bunnhabitater skal fortsatt gis oppmerksomhet. Havforskningsinstituttet skal bistå Fiskeridirektoratet i fullføring av arbeidet med kartfesting og etter behov bistå når detaljene skal inn i sjøkart. Instituttet skal bistå departementet i arbeidet med sektorhandlingsplanen for koraller

og andre sårbare bunnhabitater. Det vil også være behov for bistand når Miljøverndepartementet starter arbeidet med den nasjonale handlingsplanen.

Innenfor rammen til Havforskningsinstituttet skal det legges til rette for en innsats for å kartlegge lite utnyttede eller uutnyttede organismer i næringskjeden herunder til bruk som førkilder innen havbruk, og utrede økologiske konsekvenser av høsting på disse organismene. Instituttet bør samarbeide med universitetene og NIFES for å øke kunnskapsgrunnlaget om disse organismene.

Havforskningsinstituttet skal fortsatt prioritere kartlegging og forskning på kysttorskbestandene av torsk nord for 62°N, og innsatsen skal disponeres i tråd med den skissen som Havforskningsinstituttet har oversendt departementet i brev av 15. oktober 2009. For kysttorsk på Vestlandet og langs Skagerrakkysten må Havforskningsinstituttet følge opp med forskning innenfor områder beskrevet i kapittel 8 i rapporten fra 2008, herunder undersøkelser på Vestlandet for etablering av dataserier, merkeforsøk og analyse av innsamlet genetisk materiale og øresteiner (otolitter).

Havforskningsinstituttet skal spille en sentral rolle når det gjelder kartlegging av omfanget av turist- og fritidsfiske. Det bes om rapport i løpet av første halvår 2010.

4.2.1 Kvoteforhandlinger og rådgivning

Havforskningsinstituttet skal bidra med faglig rådgivning til bilaterale kvoteforhandlinger med EU og Russland, og i regionale fiskeriforvaltningsorganisasjoner som NEAFC, NAFO, ICCAT, CCAMLR, SEAFO, samt kyststatsforhandlinger om NVG-sild, makrell, kolmule og uer. Dette gjelder foruten generell bestandsrådgivning også de konkrete forskningsoppgavene som er nedfelt i fiskeriavtalene.

4.2.2 Forskningsaktivitet knyttet til sentrale fiskebestander

Det er viktig at forsknings- og overvåkingsaktiviteten på de sentrale fiskebestandene tilpasses behovene knyttet til rådgivning for bærekraftig høsting av den enkelte bestand. Instituttet bør rette aktivitet mot områder der usikkerheten er størst. Det forventes at kunnskapsgrunnlaget opprettholdes på de kommersielt viktigste bestandene.

Havforskningsinstituttet må i samarbeid med Fiskeridirektoratet videreføre arbeidet med utviklingen av en forvaltningsmodell for tobis i norsk økonomisk sone.

Referanseflåten skal videreutvikles som et verktøy for overvåking og datainnsamling, og arbeidet med å etablere et registreringssystem for bifangst av sjøpattedyr og sjøfugl må videreføres.

Havforskningsinstituttet bes om å vurdere muligheten for å kombinere forsknings- og kartleggingsoppgaver med Fiskeridirektoratets behov for økt oppsyn med fisket langs Skagerrakkysten.

4.2.3 Sjøpattedyr

Arbeid med sjøpattedyrenes fordeling i økosystemene og trofiske interaksjoner, inkludert beiting på kommersielle ressurser, skal fortsette. Arbeidet med å registrere omfang av bifangst av sjøpattedyr i fiskeriene videreføres.

Arbeidet med bestandsestimeringer og kartlegging av bestandsstruktur, reproduksjonsbiologi og habitatbruk for hval, med hovedvekt på vågehval, skal videreføres på dagens nivå.

Datagrunnlaget for reproduksjon og produktivitet i bestandene grønlandssel og klappmyss skal oppdateres i 2010, inkludert nye innsamlinger av biologisk materiale. Mulige årsaker til klappmyssbestandens lave nivå i Vesterisen må også undersøkes.

Bestandsestimatene for kystselene skal oppdateres med jevne (ca. 5 års) mellomrom og reflektere realistiske nivåer. Utvikling og forbedring av metodikk må derfor prioriteres, herunder innhenting av nødvendige data for å utvikle bestandsmodeller. I 2010 skal det starte nye tellinger av steinkobbe. Arbeidet med å avklare kystselens mulige geografiske bestandsoppdelinger med genetiske metoder må fortsette.

Havforskningsinstituttet har ansvaret for driften av DNA-registeret for vågehval. Det skal fortsatt tas prøver av hval og analyser gjennomføres slik at DNA-registeret kan holdes oppdatert. Departementet er kjent med at det i fremtiden vil kunne bli aktuelt å gå over til en ny type teknologi for databasen. Havforskningsinstituttet bes om å oppgradere databasen i nødvendig utstrekning.

4.2.4 Fjord- og kystøkologi

Satsningen for å styrke den helhetlige kunnskapen om kyst- og fjordøkologi videreføres og styrkes i 2010 med 2 mill. kroner, med blant annet forskningsprogrammet EPIGRAPH som en av kjerneaktivitetene.

Overvåking av økologiske forhold og miljøforhold i kyst- og fjordområder er sentralt for å forstå effekter av et stadig økende aktivitetspress i kystsona.

Det er behov for større kunnskap om konflikter mellom kystsel og fiskerier, herunder selenes rolle i økosystemene langs kysten. Det må også gjennomføres kartlegging av kystselens innvirkning og skader på fiskeri og fiskeredskaper samt skader for oppdrettsnæringen.

Havforskningsinstituttets overvåking av taretilstanden langs hele kysten videreføres. Instituttet skal bidra i Fiskeridirektoratets arbeid med å revidere den nasjonale forvaltningsplanen for tang og tare.

Havforskningsinstituttet skal prioritere å forbedre økologisk kunnskap om og modeller for kystsona, inklusiv virkninger av endrede tilførsler av ferskvann, næringsstoffer og forurensning. I dette inngår overvåking av overgjødning knyttet til lokale utslipp og langtransporterte næringsstoffer.

4.2.5 Hummer

Havforskningsinstituttet må i samarbeid med Fiskeridirektoratet utvikle og etablere praktiske metoder for beregning av den totale årlige fangsten av hummer i ulike områder. I denne sammenheng må det også innhentes informasjon om fangst pr. enhet innsats i de ulike områdene. Det er også viktig at situasjonen med hensyn på forekomst av amerikansk hummer blir fulgt nøye.

4.2.6 Kongekrabbe

Bestandens spredning og utbredelse må kartlegges og overvåkes, og effekten av spredningsbegrensende tiltak skal evalueres årlig. Havforskningsinstituttet må derfor prioritere å etablere et system for bestandskartlegging og overvåking som kan gi oppdatert informasjon om dette. Det må foretas en systematisk datainnsamling fra den frie fangsten utenfor kvoteregulert område, og dette må suppleres med egne undersøkelser. Det er også viktig å få kartlagt i hvor stor grad krabbe fra dette området inngår i bestanden i kvoteregulert område. Havforskningsinstituttet må gjennomføre merkeforsøk for å kartlegge hvordan bestanden spres ved egen vandring.

Det må legges vekt på utvikling og forbedring av bestandsestimeringsmetodene.

Havforskningsinstituttet skal videreføre det flerårige programmet for forskning på og overvåking av kongekrabbens økologiske effekter.

Havforskningsinstituttet skal også overvåke bestanden av snøkrabbe.

4.2.7 Forvaltningsplaner

Arbeidet med forvaltningsplaner for havområdene videreføres. Det er viktig at Havforskningsinstituttet deltar aktivt, faglig tungt og godt samordnet i planprosessene og i oppfølgingen av vedtatte planer. Generelt må Havforskningsinstituttet påregne økt aktivitet i forbindelse med forvaltningsplanarbeidet.

I 2010 skal forvaltningsplan Barentshavet revideres, hvor det også skal tas stilling til ev. igangsettelse av KU-prosess i Nordland VII og Troms II. Havforskningsinstituttet må prioritere dette arbeidet.

I følge politisk plattform tar den nye regjeringen sikte på å legge frem en helhetlig forvaltningsplan for Nordsjøen i inneværende periode, noe som betyr framlegg av en stortingsmelding senest våren 2013. Arbeidet med forvaltningsplan for Nordsjøen må prioriteres.

Som følge av Norskehavsplanen vil det bli opprettet et eget faglig forum for Norskehavet ledet av Direktoratet for naturforvaltning, samt at overvåkingsgruppen og risikogruppen vil bli utvidet til også å gjelde Norskehavet. Havforskningsinstituttet leder og har sekretariatsansvaret for overvåkingsgruppen, samt deltar i risikogruppen og i faglig forum. Det er viktig at Havforskningsinstituttet deltar aktivt i faglig forum, risikogruppen og overvåkingsgruppen. Med ledelse og sekretariatsansvar for overvåkingsgruppen har Havforskningsinstituttet en viktig koordinerende rolle i overvåkingen av havområdene. Det forutsettes derfor at planleggingen av instituttets toktaktivitet sees i nært sammenheng med behovet for å oppfylle forvaltningsplanenes krav til overvåking.

4.2.8 Diverse forvaltningsinstrumenter knyttet til bevaring av biologisk mangfold

Etableringen av marine beskyttede områder (MPA) får stadig større oppmerksomhet både nasjonalt og internasjonalt. Fiskeri- og kystdepartementet ber instituttet om å dokumentere effekten av de former for områdevern som hittil er benyttet i fiskeriforvaltningen og videreføre arbeidet med en utvidet vitenskapelig tilnærming til problemstillingen. Både effektene for avkastningen av marine ressurser og bevarings- og biomangfoldaspekter skal vurderes.

Det forutsettes at Havforskningsinstituttet deltar aktivt i arbeidet med oppfølging av Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold.

Havforskningsinstituttet må påregne og bidra i det videre arbeidet med etablering av "Plan for marine beskyttede områder". Havforskningsinstituttet må også være forberedt på å bli trukket med i arbeidet med andre verneplaner, samt bistå Fiskeridirektoratet som rådgiver i forbindelse med implementeringen av EUs rammedirektiv for vann.

Fiskeridirektoratet i samarbeid med Havforskningsinstituttet skal i løpet av 2010 foreta en vurdering av hvilke marine truede arter som bør prioriteres av forvaltningen, samt hvordan forvaltningen følger opp disse artene. Havforskningsinstituttet skal også bidra i prosessen med den reviderte Rødlista som legges fram i 2010. Her har Havforskningsinstituttet et særlig ansvar når det gjelder vurderinger/ valg av kriterier for rødlisting av marine arter.

4.2.9 Det internasjonale polaråret

Havforskningsinstituttet bes om å nytte resultatene fra prosjekter instituttet har tatt del i, i forbindelse med Det internasjonale polaråret (IPY) 2007-2008 i instituttets rådgivning om ressurser og miljø i Sørishavet og i de nordlige havområdene.

4.3 Havbruk og kystsona

Behovet for forvaltningsrettet forskning på havbruksområdet er økende. Havforskningsinstituttet skal prioritere omstilling av den havbruksrelaterte virksomheten i retning av forskningsbasert kunnskapsstøtte til Fiskeridirektoratet og Mattilsynet. Det er viktig at havbruksforvaltningen har en risikobasert tilnærming til sitt forvaltnings- og tilsynsarbeid. Havforskningsinstituttet skal gjennomgå risikofaktorer og foreta risikovurderinger i norsk havbruksnæring i den hensikt å gi Fiskeridirektoratet og Mattilsynet et grunnlag for en risikobasert tilnærming til sine oppgaver. Departementet forutsetter at arbeidet skjer i nært samarbeid med Fiskeridirektoratet og Mattilsynet.

Kunnskapsoppbyggingen er viktig for at myndighetene skal kunne utarbeide gode styringsredskap og regelverk, overvåkingsprogram og tiltak, og instituttet må styrke sin havbruksforskning rettet mot forvaltningens kunnskapsbehov. Det er særlig behov for å sikre at havbruksnæringen drives innenfor miljømessig bærekraftig rammer. Regjeringens strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring legger føringer for Havforskningsinstituttet sine prioriteringer i årene som kommer.

For å bidra til gjennomføringen av bærekraftsstrategien må Havforskningsinstituttet prioritere å øke kunnskapsgrunnlaget om bæreevne og miljøpåvirkninger av havbruk på fjord- og kystøkologi, og utvikle gode indikatorer for slike virkninger. Det skal særlig legges vekt på virkninger av rømming og genetiske interaksjon mellom villfisk og oppdrettsfisk, lokalisering av havbruksanlegg, virkninger av utslipp og tidlig fase av utvikling av nye arter i oppdrett.

Havforskningsinstituttet skal videre prioritere virkninger av lakselus på vill fisk og overvåking av nasjonale laksefjorder, samt utvikle operative av velferdsindikatorer etter prioriteringer fra Mattilsynet.

For områder som angår havbruksnæringen må Havforskningsinstituttet påregne å bli trukket inn i Kystverkets arbeid med å ferdigstille en ny farledsnorm i 2010.

For å øke kunnskapen om forholdet mellom havbruk og fjordøkologi skal Havforskningsinstituttet spesielt fokusere situasjonen i Hardangerfjorden. I den forbindelse vil Porsangerfjorden kunne fungere som en referansefjord.

4.3.1 Bæreevne – miljøvirkninger, økologiske effekter og lokalisering

Havforskningsinstituttet skal være en sentral bidragsyter når det gjelder kunnskap om kystsonen som økosystem, og den gjensidige påvirkningen mellom oppdrett, fiskeri og økosystem. Instituttet skal også være en viktig bidragsyter i spørsmål knyttet til annen aktivitet som kan påvirke marine økosystemer. Havforskningsinstituttet skal også i nødvendig grad bidra med sin kompetanse knyttet til EUs rammedirektiv for vann og ivaretagelse av biologisk mangfold. Havforskningsinstituttet er representert i direktoratsgruppen som har fått det praktiske ansvaret for implementeringen av

vanndirektivet i Norge. Det er viktig at Havforskningsinstituttet har løpende kontakt med NIFES og følger opp NIFES interesser i direktoratsgruppen også. I dette arbeidet er det viktig at eksisterende overvåking blir utnyttet så langt det er hensiktsmessig

Havforskningsinstituttet må også delta i arbeidet med utvikling av strategi og regelverk for etablering av fornybar energiproduksjon, f. eks. vindmøller i sjøen, samt i konsesjonsbehandlingen for etablering av slike anlegg. Dette omfatter også deltakelse i arbeidet med arealvurderinger som gjøres i arbeidsgrupper der Fiskeridirektoratet og Kystverket deltar.

Havforskningsinstituttet skal bidra til utvikling av overvåkingssystemer og forslag til indikatorer for gjennomføring av strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring. Havforskningsinstituttet skal legge vekt på å fremskaffe kunnskap om økologiske virkninger av havbruk, herunder havbeite. Utvikling av gode lokaliseringskriterier og utvikling av indikatorsett som sikrer miljøvennlig utnyttelse av kysten skal prioriteres. I dette ligger videreutvikling av MOLO som et helhetlig system for regulering av miljøvirkninger og arealtilpasninger for havbruk. Havforskningsinstituttet vil ha oppgaver knyttet til videreutvikling av verktøy for miljøovervåking av oppdrettsanlegg og tilrettelegging for bruk på anleggene.

Når det gjelder havbeiterelaterte problemstillinger skal Havforskningsinstituttet utvikle kompetansen på hummer og stort kamskjell, og spesielt øke kunnskapsnivået om de miljø- og arealmessige konsekvenser av etablering og drift. Havforskningsinstituttet skal gi fylkeskommunene kunnskapsstøtte ved behandling av søknader om tillatelse til havbeite.

4.3.2 Rømt fisk – genetiske og økologiske interaksjoner

Havforskningsinstituttet skal øke kunnskapsgrunnlaget om virkninger av rømt laks, ørret og torsk, medregnet påvirkning på ville populasjoner. I dette inngår kartlegging av endringer i gensammensetning på villfisk og kunnskap om DNA- profiler, i den hensikt å utarbeide mål for uakseptabel innblanding av oppdrettsfisk i gytebestander.

Grunnleggende kunnskap om ulike bestanders robusthet, med hovedvekt på laks, sjørørret og torsk, er sentralt for å kunne estimere graden av interaksjoner mellom villfisk og oppdrettsfisk. Det skal også legges vekt på studier av atferd, vandringsmønster og overlevelse hos rømt fisk for å etablere målrettede tiltak for å redusere eller eliminere skader forårsaket av rømt oppdrettsfisk (laks og torsk).

På dette området inngår også sporingsmetoder av rømt oppdrettsfisk til lokalitet. Havforskningsinstituttet skal ha tilstrekkelig beredskap for å bistå Fiskeridirektoratet i å oppklare rømminger. Havforskningsinstituttet skal bistå Fiskeridirektoratet i overvåkingen av genprofiler ved rømming og gjenfangst av rømt oppdrettsfisk. Data skal vedlikeholdes, systematiseres og gjøres tilgjengelige på en slik måte at de

representerer et verktøy for direktoratet i arbeidet med å overvåke og forklare rømmingssituasjonen.

Arbeidet med og utforske om hvorvidt sterilisering av oppdrettsfisk i framtida vil kunne utvikles som metode for å endre genetisk påvirkning av rømt oppdrettsfisk, både laksefisk og torsk, skal videreføres.

I forbindelse med nasjonale laksevasdrag og nasjonale laksefjorder er det nødvendig med et grundig arbeid for å dokumentere effekten av tiltakene, jf. etableringen av det nasjonale overvåkings- og evalueringsprogrammet. Instituttet skal prioritere planene for programmet, i overvåking og evaluering av rømt oppdrettslaks og regnbueørret og i kunnskapsoppbygging på i hvilken grad villaks påvirkes, av genflyt fra rømt oppdrettslaks.

4.3.3 Fiskevelferd og fiskevelferdsindikatorer

Havforskningsinstituttet er ansvarlig leverandør av forskningsbasert kunnskapsstøtte innen fiskevelferd til Mattilsynet. Veterinærinstituttet skal bidra med aktuell kompetanse, spesielt når helsemessige forhold har betydning for velferdsvurderingen. Ettersom den samlede kompetansen på fiskevelferd til dels er sparsom og spredt i ulike forskningsmiljøer, er det viktig at Havforskningsinstituttet i sin kunnskapsstøtte til myndighetene på dette området trekker på kompetansen i andre norske forskningsmiljøer. Havforskningsinstituttet skal utvikle operative av velferdsindikatorer etter prioriteringer fra Mattilsynet.

4.3.4 Sykdom og smittespredning

Veterinærinstituttet er ansvarlig leverandør av kunnskapsstøtte på dette området. Havforskningsinstituttets kompetanse på sykdom og smittespredning i viltlevende marine bestander er viktig for å få en bedre forståelse for sykdomsinteraksjon mellom viltlevende bestander og oppdrett. Denne kompetansen, særlig hva angår smittsomme sykdommer hos marine arter i oppdrett og ville bestander, samt sykdommer med særlig relasjon til fiskevelferd, må inkorporeres i den støtte Veterinærinstituttet gir Mattilsynet. Dette krever et utstrakt samarbeid med Veterinærinstituttet. Havforskningsinstituttet skal videreføre sin forskning på skjellsykdommer.

Lakselus har vært et økende problem de senere år og skal nå gis økt prioritet som viktig forskningsområde både når det gjelder sjøørret og villaks. Bestandeffekter av lakselus på villfisk og overvåking av nasjonale laksefjorder skal gis særlig oppmerksomhet.

4.4 Ytre påvirkning

4.4.1 Klima og havforsuring

Havforskningsinstituttet skal styrke sin overvåking og kunnskap om klimaeffekter og klimaeffektens virkninger medregnet forsuring av havet, om fiskebestander,

økosystemer og havbruk. Instituttets budsjett styrkes med 8 mill. kroner til dette arbeidet.

Det er viktig å frambringe kunnskap om hva endringer i havets temperatur, pH og innhold av CO₂ kan bety for de levende marine ressursene og for forvaltningen av disse. Havforskningsinstituttets lange overvåkingsserier av de biologiske, fysiske og kjemiske forholdene i våre kyst- og havområder er helt vesentlig for å fange opp og dokumentere endringer. Instituttet er tidligere bedt om å inkludere forsuring i sin løpende overvåkingsaktivitet. I denne sammenheng må det vurderes om Havforskningsinstituttets måleparametre kan tydeliggjøres som indikatorer for klimaendringer/ havforsuring og hvordan dette kan følges opp i instituttets kommunikasjon utad.

4.4.2 Forurensningsundersøkelser

Undersøkelser av nivåer, transport og effekter av miljøgifter og radioaktive stoffer på de marine ressursene skal videreføres. Det er stor oppmerksomhet knyttet til begrepet trygg sjømat. I dette ligger også at miljøforholdene der fangst og produksjon har foregått er viktig informasjon. Kunnskap om blant annet oseanografiske forhold og fordeling av de levende marine ressursene må sees i sammenheng med forurensningsovervåkingen i miljøet og i sjømaten.

Overvåkingsaktivitet og forskning på miljøgifter i det marine miljøet og i sjømat bør ses i sammenheng for å utnytte ressursene maksimalt. Prøvetaking og analyser skal koordineres mellom NIFES og Havforskningsinstituttet slik at synergieffekter kan oppnås.

I forbindelse med implementeringen av EUs rammedirektiv for vann vil det bli etablert et overvåkingsprogram i kystsonen. Havforskningsinstituttet er med i direktoratsgruppen for oppfølging av vanddirektivet. Det er viktig at Havforskningsinstituttet og NIFES har et løpende samarbeid i arbeidet med utformingen av overvåkingsprogrammet. I dette arbeidet er det viktig at eksisterende overvåking blir utnyttet så langt det er hensiktsmessig.

Instituttets forskningsfartøy er den viktigste prøvetakingsplattformen for de aller fleste overvåkingsaktivitetene i våre havområder selv om overvåkingen er initiert og delfinansiert av andre. I denne forbindelse er det spesielt viktig at instituttets egen totale innsats synliggjøres i eventuelle felles rapporter i tillegg til at den må komme klart til syne blant annet i de årlige statusrapportene instituttet gir ut.

En rekke forhold og aktiviteter kan påvirke marine økosystemer, og instituttet bør være en viktig bidragsyter i spørsmål knyttet til ulike aktiviteter som kan påvirke disse, for eksempel mudring og dumping, offshore vindmøller, petroleumsvirksomhet med mer.

4.4.3 Olje og miljø

I arbeidet knyttet til utlysning av nye oljeblokker har fiskeriforvaltningen behov for å kunne dokumentere viktigheten av områder med en betydelig detaljeringsgrad innenfor enkelt blokker. Dette krever kartfesting av detaljerte opplysninger om gyteområder, gytevandringer og andre spesielt sårbare områder. Det er også viktig at Havforskningsinstituttet utvikler modeller der oljedrift og sammenfall med sårbare ressurser synliggjøres slik at skadepotensialet ved et oljesøl kan beregnes.

I forbindelse med eventuelle uhellsutslipp av olje eller kjemikalier er det viktig å gjennomføre undersøkelser i etterkant av utslippet. Kystverket har ansvaret for den statlige beredskapen. Departementet forutsetter at Havforskningsinstituttet bistår Kystverket med faglig råd k. For å forenkle prosessen knyttet til oppfølgende undersøkelser er det viktig at dette nedfelles i en detaljert avtale mellom Kystverket og Havforskningsinstituttet, og vi ber Havforskningsinstituttet ta initiativ til at en slik avtale foreligger i løpet av første halvår 2010.

Undersøkelser av eventuelle biologiske langtidsvirkninger ved utslipp av produsert vann fra petroleumsvirksomheten skal fortsatt gis høy prioritet. Når det gjelder seismiske undersøkelser og effekter på fisk vil konklusjonene fra Havforskningsinstituttets undersøkelser utenfor Lofoten og Vesterålen sommeren 2009 gi grunnlag for en eventuell videre prioritering.

Det er viktig at instituttet prioriterer rådgivningen knyttet til petroleumsvirksomheten også i 2010.

4.5 Langsiktig grunnleggende forskning for å forbedre forvaltningsrådgivningen

Forvaltningsrådgivning krever tilgang til oppdatert og relevant kunnskap. Departementet forventer at Havforskningsinstituttet identifiserer langsiktige og grunnleggende forskningsoppgaver for instituttet, med tanke på å dekke framtidige kunnskapsbehov som grunnlag for bærekraftig forvaltning av levende marine ressurser, både i vill og oppdrettet tilstand, herunder sikre at havbruksproduksjonen skjer på en miljømessig akseptabel måte. Kunnskap om økosystemer, bestandsdynamikk og biologiske mekanismer må være viktige arbeidsområder, og hvordan disse påvirkes av pågående og framtidige klimaendringer må være et sentralt element i arbeidet.

Havforskningsinstituttet forutsettes å videreutvikle samarbeidet med universitets- og høyskolesektoren med sikte på sikre grunnleggende kunnskapsoppbygging på områder av betydning for framtidig forvaltning.

4.6 MAREANO

MAREANO-programmet har som mål å bedre kunnskapsgrunnlaget for økosystembasert forvaltning av norske kyst- og havområder og å fremme kunnskapsbasert, bærekraftig utnyttelse av ressursene. MAREANO får over statsbudsjettet for 2010 en bevilgning på totalt 51,5 mill. kroner, fordelt med henholdsvis 23,17 mill. kroner over Havforskningsinstituttet, 14,17 mill. kroner over NGU og 14,17 mill. kroner over Statens Kartverk Sjø sine budsjett. Midlene er øremerket MAREANO.

Programgruppen som ledes av Fiskeridirektoratet skal med bakgrunn i bidrag fra den utøvende gruppen som ledes av Havforskningsinstituttet levere forslag til aktiviteter innenfor rammen av budsjettet for kommende år til styringsgruppen, bestående av Fiskeri- og kystdepartementet (koordinator), Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Olje- og energidepartementet innen utgangen av november hvert år. Forslaget skal også beskrive eventuell egeninnsats. Aktivitetsplanen skal være godkjent av styringsgruppen før den iverksettes.

Hvert år innen februar skal styringsgruppen motta rapport om det foregående årets aktiviteter for godkjenning.

Midlene over statsbudsjettet til MAREANO skal utnyttes slik at det gagnar programmet som helhet best mulig. Det betyr at behovet for aktivitet i henhold til godkjent aktivitetsplan skal styre fordelingen av midlene etatene i mellom. Programmet skal søke samarbeid med aktuelle etater og prosjekter utenom hovedsamarbeidspartene.

I 2010 skal ferdigstilling av kartlegging av områdene Nordland VII, Troms II og Eggakanten prioriteres.

Havforskningsinstituttet må sørge for å tilgjengeliggjøre data som allerede finnes i mareano-web til felles nytte for partene. Nye data må dokumenteres og beskrives i den sentrale datakatalogen.

4.7 Helhetlig overvåkings- og informasjonssystem for hav- og kystområdene

Havforskningsinstituttet må videre være foreberedt på, gjennom eventuell deltakelse i referansegruppe, å bidra til Regjeringens videre arbeid med etablering av et helhetlig overvåkings- og informasjonssystem for hav- og kystområdene – BarentsWatch. Departementet vil komme tilbake til dette arbeidet.

5. MØTER, RAPPORTERING OG BUDSJETTINNSPILL

5.1 Etatsmøter og fagmøter

Følgende etatsmøter er berammet for Havforskningsinstituttet i 2010:

	<i>Dato</i>	<i>Tid/sted</i>
Vårmøte	26. april	10.00-13.00, Oslo (FKD)
Høstmøte	23. november	10.00-13.00, Oslo (FKD)

Det legges opp til at statsråden leder vårmøtet. Fiskeri- og kystdepartementet kommer tilbake til dagsorden for møtene.

For å styrke det faglige samarbeidet vil Fiskeri- og kystdepartementet videreføre ordningen med fagmøter mellom departementet og Havforskningsinstituttet.

5.2 Rapportering

5.2.1 Økonomi- og fagrapport per 31. juli

Instituttet skal innen 20. august 2010 levere en økonomi- og fagrapport med status per 31. juli 2010. Rapporten skal være relativt overordnet og fokusere på avvik i forhold til faglige og økonomiske mål, samt gi en status for framdrift i særlig viktige saker.

5.2.2 Årsrapport per 31. desember

Årsrapporten skal inneholde en vurdering av måloppnåelse innenfor hele instituttets virksomhet. Årlige risikovurderinger på mer overordnet nivå skal omtales i årsrapporten.

Vi ber om rapportering på personal- og kompetanseutvikling, samt lønns- og ansettelsespolitikk i årsrapporten. Vi viser for øvrig til de krav om rapportering som framgår av de enkelte avsnitt under pkt. 6.

I september 2009 ble det rapportert på departementets strategiplan Verdier fra havet - Norges framtid (2007-2011). Rapporteringen omfattet årene 2006, 2007 og 2008. Denne rapporteringen skal heretter skje i forbindelse med årsrapporteringen. Rapporteringen på strategien for året 2009 skal mao. enten integreres i, eller oversendes sammen med, årsrapporten for 2009.

Årsrapporten for 2010 skal sendes departementet innen 1. mars 2011. Den skal også sendes elektronisk innen samme frist til postmottak@fkd.dep.no.

5.3 Budsjettinnspill

Departementet vil i eget bestillingsbrev spesifisere behov for innspill til arbeidet med budsjettproposisjonen for 2011, Prop. 1 S (2010–2011) for Fiskeri- og kystdepartementet. Havforskningsinstituttet må være forberedt på å levere tekster til kapittelomtalen (1020/4020 og 1021/4021) og skriftlig innspill til miljøomtalen i proposisjonen.

Havforskningsinstituttet bes levere sitt budsjettforslag for 2012, inkludert forslag til store satsinger, innen 1. desember 2010.

5.4 Oversikt over rapportering og budsjettinnspill

Sak	Merknad	Frist for innsending
Evt. innspill til revidert nasjonalbudsjett 2010	Ref. pkt. 2.2	1. mars 2010
Tekstinnspill til Prop. 1 S	Ref. pkt 5.3	1. mai 2010 (foreløpig dato).
Økonomi- og fagrappport per 31. juli 2010	Ref. pkt. 5.2.1	20. august 2010
Risikoanalyse	Ref. pkt. 2.1	20. august 2010
Evt. innspill til nysaldering av budsjettet for 2010	Ref. pkt 2.2	1. oktober 2010
Budsjettforslag inkl. store satsinger for 2012	Ref. pkt. 5.3	1. desember 2010
Årsrapport for 2010	Ref. pkt. 5.2.2	1. mars 2011

6. ORGANISERING OG ADMINISTRASJON

6.1 Styringsdialog og rollefordeling

Den formelle styringsdialogen i form av bestillinger skal foregå på ledernivå og ikke på saksbehandlernivå. Bestillinger og rapporteringer skal utarbeides skriftlig for å sikre etterprøvbarehet og kontroll.

6.2 Brukerundersøkelser

Alle statlige etater skal regelmessig gjennomføre brukerundersøkelser og resultatene av dem skal være offentlige. Det skal i årsrapporten rapporteres om gjennomføring og offentliggjøring av brukerundersøkelser, eller evt. om planlagte undersøkelser. I arbeidet med brukerundersøkelser kan Fornyings- og administrasjonsdepartementets veiviser i brukerretting og brukervedvirkning være nyttig (http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/dok/veiledninger_og_brosjyrer/2009/veiledner-i-brukerretting-og-brukervedvir.html?id=554071).

Fiskeri- og kystdepartementet legger til grunn at alle etatene sørger for at det foreligger dokumentasjon på intern (lokal og regional) brukertilfredshet over tid når det gjelder IKT og andre fellestjenester. Vi ber om at det i årsrapporten blir rapportert om evt. brukerundersøkelser som er gjennomført på IKT-området og andre fellesområder.

6.3 IKT-arkitektur

Statlige virksomheter skal benytte felles prinsipper i planlegginga av nye IKT-løsninger eller ved vesentlig ombygging av eksisterende løsninger. Prinsippene blir presentert på et eget faktaark fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet, som er vedlagt dette tildelingsbrevet. Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) forvalter prinsippene.

Statlige virksomheter skal:

- a. legge arkitekturprinsippa til grunn når de utvikler sine IKT-systemer
- b. ta i bruk felles eID når de legger nye e-tjenester ut på nett. Felles elektronisk signatur skal tas i bruk når den foreligger (fra 2010). Egne eID-løsninger som etatene bruker på eksisterende tjenester, skal fases ut og erstattes av den felles infrastrukturen i Difi. Etater som fortsatt ønsker å bruke egne eID-løsninger, må grunngi dette.
- c. grunngi de tilfellene der de velger ikke å bruke Altinn for produksjon av relevante tjenester rettet mot næringsliv og publikum.

Virksomhetene skal skrive i årsrapporten hvordan de har fulgt opp de tre punktene over. Dersom direktoratet ikke ønsker å benytte Altinn til en relevant tjeneste, skal departementet orienteres om dette så snart beslutningen er fattet.

6.4 Staten som arbeidsgiver

Etatene under Fiskeri- og kystdepartementet skal legge vekt på god ledelse, organisering og styring. Plattform for ledelse i staten skal være grunnlaget for det som er nevnt. Det skal føres en inkluderende og stimulerende personalpolitikk.

Likestilling og diskriminering

Det er varslet at Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) vil følge opp rapportering av aktivitets- og redegjøringsplikt i 2010 for likestilling og diskriminering. Departementet legger til grunn at etatene innretter seg etter de krav og veiledere som er laget av LDO.

Rapportering

Virksomhetene må oppfylle sin redegjørings- og aktivitetsplikt på likestillingsområdet (merk at dette er utvidet begrep). Dette skal skje gjennom årsrapporten. Det samme gjelder oppfølging og rapportering i årsrapporten for avtalen om inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen), krav til å ta inn lærlinger, miljøledelse, oppfølging av innkjøpsstrategien, aktuelle tiltak for helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet (HMS), samt status i sikkerhets- og beredskapsarbeidet.

6.5 Innkjøp

Regelverket for offentlige anskaffelser skal følges. Med utgangspunkt i den felles overordnede innkjøpsstrategien for Fiskeri- og kystforvaltningen skal

Fiskeridirektoratet utarbeide sin egen innkjøpsstrategi. Noen av de viktigste områdene er konkurranse, organisering og standardisering av innkjøpsprosessene.

6.6 Språk og kommunikasjon

Departementet og etatene skal ha som mål at kommunikasjon brukes som et strategisk virkemiddel. Kommunikasjonsvirksomheten skal være aktiv, koordinert og helhetlig.

Departementet og etatene skal sørge for at mållova med forskrifter blir fulgt. Regjeringen har innskjerpet kravet om minst 25 prosent nynorsk i utadrettet kommunikasjon som for eksempel offentlige dokumenter, pressemeldinger, nyheter og stillingsutlysninger. Vi understreker spesielt at kravene til nynorskbruk også følges opp på nettsidene.

Både på bokmål og nynorsk skal språket være klart og mest mulig tilgjengelig for allmennheten. Det gjelder også i de skriftlige bidrag som sendes departementet og som skal brukes i offentlige dokumenter. Vi nevner spesielt bidrag til Prop. 1 S.

Det skal rapporteres om arbeidet som blir gjort for å fremme bedre språkbruk (klarspråk) i den utadrettede virksomheten og det skal rapporteres om nynorskandelen i utadrettede dokumenter, pressemeldinger, nyheter og stillingsutlysninger.

Havforskningsinstituttet skal levere faktainformasjon fra sitt forvaltningsområde til nettstedet www.fisheries.no. Leveranser og oppdatering av egne saker skal skje i henhold til de tidsfrister som er avtalt i oppdragsbrev, og i henhold til vedtatt oppdateringsfrekvens.

6.7 Sikkerhet og beredskap

Virksomhetene skal i løpet av 2010 ha innført et system for dokumentasjon av sikkerhetstilstanden i etaten, jamfør Prop 1 S. Systemet skal bygge på gjennomførte risiko- og sårbarhetsanalyser på alle relevante områder. Det skal gjennomføres øvelser. Det skal finnes verdivurderinger og klassifisering av egne data og systemer, jamfør retningslinjer for informasjonssikkerhet "Grunnlagsdokument for Nasjonal strategi for informasjonssikkerhet".

7. FULLMAKTER OG FORUTSETNINGER FOR BEVILGNINGENE

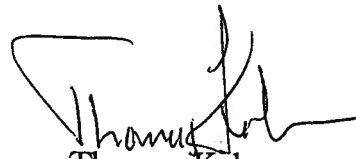
Eventuell omdisponering av midler fra driftsmidler til investeringer og mellom kapitler, og mulighet til å overskride driftsbudsjettet med inntil 5 pst. til investeringsformål mot en innsparing med et likt beløp i de tre påfølgende budsjetterminer, skal forelegges Fiskeri- og kystdepartementet. Søknader om merinntektsfullmakt skal gis en grundig forklaring og tas opp i eget brev til departementet innen 1. oktober 2010.

HI har for øvrig følgende fullmakter (dato for fullmaktsbrev i parentes):

- Fullmakt til å opprette og inndra stillinger (tildelingsbrevet for 1998). Fullmakten gjelder for HI som forhandlingssted og kan ikke delegeres videre. Vi ber om å bli orientert dersom det blir aktuelt å inndra besatte stillinger.
- Avgjørelsesmyndighet til å gi utdanningspermisjon med lønn med varighet på inntil ett år (15.7.1996). Vi minner særskilt om reglene om plikttjeneste.
- HI har etter § 2 i instituttets ansettelsesreglement fullmakt til å ansette i alle stillinger med unntak av administrerende direktør, som ansettes av Kongen. Instituttet har ansvar for at antall ansatte er tilpasset de til de til enhver til gjeldende bevilgninger.
- Fullmakt til å innvilge erstatning ved skade eller tap av private eiendeler. Det vises til Statens personalhåndbok, punkt 10.22 Erstatning til statsansatte ved skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten. Med bakgrunn i punkt 4 delegeres avgjørelsesmyndigheten i saker hvor det søkes om erstatning på inntil 20.000 kroner til etaten.
- Fullmakt til å behandle krav om erstatning på opptil 100 000 kroner mot staten på grunnlag av alminnelige erstatningsregler, gitt i brev av 11.1.1995, trekkes tilbake. Bakgrunnen for dette er at det er fastsatt nye retningslinjer for behandling av erstatningskrav mot staten, jf. Rundskriv G-03-2006. FKD har etter rundskrivet fullmakt til å utgiftsføre erstatningsutbetalinger. Ved mulige utbetalinger på over 2 mill. kroner skal Justisdepartementet varsles. Saker av prinsipiell betydning eller der det kan være tvil om den juridiske vurderingen, skal forelegges Regjeringsadvokaten. I erstatningssaker mot staten på grunnlag av alminnelige erstatningsregler innenfor den enkelte etats ansvarsområde, skal etaten foreta en juridisk vurdering av sakens erstatningsrettslige sider før saken forelegges departementer for avgjørelse.
- I budsjettet for 2010 er det lagt opp til at all kunnskapsstøtte, referansefunksjoner og faglig beredskap for Mattilsynet og Fiskeridirektoratet skal ytes med grunnlag i tildelingen til HI. Instituttet bør så langt det er hensiktsmessig inngå nærmere avtaler med Fiskeridirektoratet og Mattilsynet om den forvaltningstøtten som skal ytes innenfor rammene som gis fra departementet.
- Fiskeri- og kystdepartementet delegerer fullmakten til å avgjøre dekning av flytteutgifter til/fra utlandet i henhold til Statens personalhåndbok punkt 10.6.4.

Med hilsen

Raymond Jenssen
avdelingsdirektør

Thomas Kjøbro
avdelingsdirektør

Kopi:

Riksrevisjonen (elektronisk)
Fiskeridirektoratet
Norges Forskningsråd